

Zadeva C-304/21**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

12. maj 2021

Predložitveno sodišče:

Consiglio di Stato (Italija)

Datum predložitvene odločbe:

23. april 2021

Pritožnica:

VT

Nasprotni stranki v pritožbenem postopku:

Ministero dell'Interno

Ministero dell'interno – Dipartimento della Pubblica Sicurezza –
Direzione centrale per le risorse umane**Predmet postopka v glavni stvari**

Predlog, da se po zadržanju izvršitve razveljavi ali spremeni sodba Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (deželno upravno sodišče za Lacij; v nadaljevanju: TAR Lazio) št. 2672/2020, s katero je bila zavrnjena tožba, ki jo je vložila oseba VT za razglasitev ničnosti razpisa št. 333-B/12H.27.19, z dne 2. decembra 2019, katerega predmet je bil javni natečaj na podlagi kvalifikacij in preizkusov za 120 delovnih mest komisarja državne policije (v nadaljevanju: razpis z dne 2. decembra 2019), ter decreto del Ministero dell'Interno 13 luglio 2018, n. 103 (uredba Ministrstva za notranje zadeve št. 103 z dne 13. julija 2018; v nadaljevanju: ministrska uredba št. 103/2018), implicitnega ukrepa o prepovedi udeležbe osebe VT na tem javnem natečaju in katerega koli drugega s temi povezanega predhodnega ali poznejšega akta.

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Skladnost decreto legislativo n. 334/2000 (zakonska uredba št. 334/2000) z evropsko zakonodajo s področja preprečevanja diskriminacije zaradi starosti, zlasti z Direktivo 2000/78/ES. Navedena zakonska uredba, ki ureja poklic komisarja državne policije, za sodelovanje na zadevnem javnem natečaju določa starostno omejitev 30 let, z nekaterimi izjemami.

Člen 267 PDEU

Vprašanje za predhodno odločanje

Ali je treba Direktivo Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000, člen 3 PEU, člen 10 PDEU in člen 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni zakonodaji iz zakonske uredbe št. 334/2000, kakor je bila spremenjena in dopolnjena, ter iz drugih sekundarnih virov, ki jih je sprejelo Ministrstvo za notranje zadeve, ki določa starostno omejitev trideset let za sodelovanje v izboru za delovna mesta komisarja v kariernem razredu uslužbencev pri državni policiji?

Navedene določbe prava Evropske unije

Člen 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.

Člen 3 Pogodbe o Evropski uniji.

Člen 10 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Sklepi predsedstva Evropskega sveta v Helsinkih z dne 10. in 11. decembra 1999, ki v točki 40 določajo: „*Države članice bi morale pri izvajanju reforme trga dela posebno pozornost posvetiti*“ zlasti „*vseživljenjskemu učenju in enakim možnostim moških in žensk*“.

Direktiva Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 (v nadaljevanju: Direktiva 2000/78/CE), zlasti točke 9, 11, 18, 23 in 25 obrazložitve, člen 2, člen 3(1)(a), člen 4(1) in člen 6(1).

Navedene nacionalne določbe

Decreto legislativo 9 luglio 2003, n. 216 (zakonska uredba št. 216 z dne 9. julija 2003; v nadaljevanju: zakonska uredba št. 216/2003), zlasti člen 2, po katerem imata pojma „diskriminacija“ in „neposredna diskriminacija“ enak pomen kot v členu 2 Direktive 2000/78/ES; člen 3(1), ki ureja področje uporabe zakonske uredbe enako, kot je določeno v Direktivi 2000/78/ES; člen 3, ki v odstavkih 3, 4a in 6 povzema vsebino členov 4 in 6 Direktive 2000/78/ES.

Legge 15 maggio 1997, n. 127 (zakon št. 127 z dne 15. maja 1997), zlasti člen 3(6), ki določa: „*Za sodelovanje na natečajih, ki jih objavijo organi javne uprave, se ne uporabljajo starostne omejitve, razen odstopanj, ki jih narekujejo predpisi posameznih organov in so povezana z naravo službe ali objektivnimi potrebami organa*“.

Decreto legislativo 5 ottobre 2000, n. 334 (zakonska uredba št. 334 z dne 5. oktobra 2000; v nadaljevanju: zakonska uredba št. 334/2000). Zlasti člen 1, ki določa kvalifikacije, ki sestavljajo karierno pot uslužbenca državne policije, z možnostjo kariernega razvoja vodstvenih delavcev; člen 2(2), ki ureja naloge komisarja državne policije, kot sledi: „*Uslužbenci iz kategorije uradnikov do naziva glavnega policijskega komisarja imajo nazive uradnika javne varnosti in uradnika sodne policije. Glede na nazive, ki jih imajo, opravljajo funkcije, ki se nanašajo na ustavne naloge državne policije in uprave za javno varnost, ter imajo avtonomno odgovornost za odločanje in ustrezno strokovno podporo. Skrbijo tudi za usposabljanje zaposlenih ter glede na svojo strokovnost opravljajo naloge poučevanja in usposabljanja uslužbencev državne policije. Ti uslužbenci so tudi neposredni sodelavci delavcev z višjimi nazivi na istem področju in jih v primeru odsotnosti ali zadržanosti nadomeščajo pri vodenju uradov ali oddelkov. Če imajo ustrezno nalogo in če nadomeščajo vodilnega delavca v ločenih enotah komisariatov javne varnosti, glavni komisarji izvajajo tudi naloge lokalnega organa javne varnosti. Isti uslužbenci tudi s polno odgovornostjo za naložene usmeritve in dosežene rezultate opravljajo funkcije vodenja uradov in oddelkov, ki niso rezervirani za zaposlene z višjo funkcijo, ter funkcije vodenja in usklajevanja več organizacijskih enot v uradu, v katerega so dodeljeni. Zgoraj navedene funkcije so določene z uredbo načelnika policije-generalnega direktorja za javno varnost, in dajejo prednost zaposlovanju namestnikov komisarjev in komisarjev kot pristojnih oseb in v okviru uradov ali oddelkov, ki izvajajo naloge za javni red in mir in nadzor ozemlja, ter posebnih in specialističnih oddelkov. Z isto uredbo so določene tudi vodilne funkcije uradov, ki se prednostno dodelijo glavnim komisarjem*“; člen 3(1), ki določa: „*[...] Starostna omejitev za sodelovanje na natečaju, ki je največ trideset let, je določena s pravilnikom, sprejetim v skladu s členom 3(6) zakona št. 127 z dne 15. maja 1997, razen če zgoraj navedeni pravilnik ne določa drugače [...]*“. Upoštevna sta tudi odstavek 3 navedenega člena 3, ki v okviru natečaja določa preizkus telesne zmogljivosti, katerega negativni izid lahko sam po sebi pomeni izločitev, in odstavek 4 navedenega člena 3, po katerem je „*dvajset odstotkov prostih mest za dostop do naziva komisarja [...] na voljo uslužbencem državne policije, ki imajo predpisano univerzitetno diplomo s pravnega področja in so stari največ štirideset let [...]*“.

Ministrska uredba št. 103/2018; zlasti člen 3(1), ki določa starostno omejitev največ 30 let za sodelovanje na javnem natečaju za dostop do naziva komisarja državne policije.

Decreto legislativo 30 aprile 1997, n. 165 (zakonska uredba št. 165 z dne 30. aprila 1997), ki v členih 1 in 2 določa starostno mejo 61 let, po kateri se uslužbenci državne policije, ki dosežejo to mejo, upokojijo zaradi starosti.

Razpis z dne 2. decembra 2019; zlasti člen 3(1)(d), ki med splošnimi pogoji za prijavo določa „*dopolnjenih 18 let in manj kot 30 let*“, vendar določa, da se ta omejitev „*poveča za največ tri leta za opravljeno službenje vojaškega roka*“ in da „*starostna omejitev ne velja za uslužbence državne policije. Za uslužbence civilne uprave za notranje zadeve je starostna omejitev za sodelovanje na natečaju petintrideset let*“; člen 10, po katerem so uslužbenci državne policije oproščeni preizkusa telesne zmogljivosti; člen 11(4), ki ureja preizkus telesne zmogljivosti, katerega negativni izid lahko sam po sebi pomeni izločitev iz izbora.

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Pritožnica VT se je z ustreznim elektronskim postopkom želela prijaviti na razpis z dne 2. decembra 2019, vendar tega ni mogla storiti, ker je informacijski sistem ugotovil, da ne izpolnjuje starostne omejitve 30 let, do katere lahko sodeluje na natečaju za komisarja državne policije, določene v členu 3(1)(d) razpisa, členu 3(1) ministrske uredbe št. 103/2018 in členu 3(1) zakonske uredbe št. 334/2000. Oseba VT je namreč rojena leta 1988.
- 2 Oseba VT je vložila tožbo pri TAR Lazio (deželno upravno sodišče za Lacij), s pridržkom se je lahko prijavila na natečaj in uspešno opravila predizborni postopek. Navedeno sodišče je s sodbo št. 2672/2020 zavrnilo njeno tožbo, ker je štel, da je starostna omejitev, določena v razpisu, razumna in v tem smislu ni v nasprotju ne z italijansko ustavo ne z evropsko zakonodajo, ki preprečuje diskriminacijo tudi na podlagi starosti, in zlasti ne z Direktivo 2000/78/ES.
- 3 Oseba VT je zoper to sodbo vložila pritožbo pri Consiglio di Stato (državni svet, Italija).

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 4 Oseba VT pred Consiglio di Stato (državni svet) trdi, da je italijanska zakonodaja, ki v členu 3 zakona št. 127 z dne 15. maja 1997 določa starostno mejo 30 let, v nasprotju z Direktivo 2000/78/ES, s členom 21 Listine o temeljnih pravicah in členom 10 PDEU. Trdi, da je ta starostna omejitev nerazumna diskriminacija, ki jo navedeni predpisi prepovedujejo. V zvezi s tem navaja člen 3(1)(d) razpisa z dne 2. decembra 2019, ki določa (kar naj bi bilo še bolj nerazumno) višjo starostno mejo za določene kategorije potencialnih kandidatov, in člen 10 razpisa, po katerem so uslužbenci državne policije oproščeni preizkusa telesne zmogljivosti.
- 5 Ministrstvo za notranje zadeve je predlagalo, da se pritožba zavrne, in zagovarjalo obrazložitev sodbe TAR Lazio (deželno upravno sodišče za Lacij) št. 2672/2020.

Kratka obrazložitev predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 6 Consiglio di Stato (državni svet) dvomi glede skladnosti zakonske uredbe št. 334/2000, ministrske uredbe št. 103/2018 in razpisa z dne 2. decembra 2019 z evropsko zakonodajo, ker meni, da obravnavana starostna omejitev 30 let povzroča diskriminacijo zaradi starosti v smislu člena 2 Direktive 2000/78/ES, ki ni upravičena na podlagi členov 4 in 6 te direktive. To vprašanje je upoštevno za odločanje v postopku v glavni stvari, saj če bi bila ugotovljena neskladnost, bi lahko oseba VT sodelovala na zadevnem natečaju, ker bi ponovno veljal člen 3(6) zakona št. 127/1997, ki ni določal starostne omejitve, razen zahteve, da se opravi preizkus telesne zmogljivosti.
- 7 Consiglio di Stato (državni svet) se v podporo svoji trditvi sklicuje na sodno prakso Sodišča Evropske unije o diskriminaciji zaradi starosti na področju zaposlovanja v policiji in enotah oboroženih sil za reševanje.
- 8 Predložitveno sodišče zlasti trdi, da iz besedila člena 2(2) zakonske uredbe št. 334/2000 izhaja, da je funkcija komisarja policije v bistvu vodstvena funkcija upravnega značaja. Za ta poklic niso kot bistvene predvidene operativne funkcije izvršilnega tipa, ki kot take zahtevajo posebno telesno zmogljivost, primerljivo tisti, ki se zahteva od policista španske državne policije, kot je opisana v sodbi Sodišča v zadevi C-258/15, za katero je Sodišče menilo, da je skladna s starostno omejitvijo, ki je pet let višja od omejitve v obravnavani zadevi.
- 9 Consiglio di Stato (državni svet) se nato sklicuje na sodbo Sodišča v zadevi C-416/13, ki je za nerazumno štelo starostno omejitev 30 let za dostop do naziva policista španske lokalne policije, katerega funkcije so predvsem upravne, vendar pa ne izključujejo popolnoma intervencij, ki temeljijo na uporabi fizične moči. Predložitveno sodišče zato trdi, da bi se morala starostna omejitev 30 let upravičeno šteti za nesorazmerno v obravnavani zadevi, v kateri tovrstne intervencije ne spadajo med običajne naloge komisarja državne policije.
- 10 Consiglio di Stato (državni svet) poleg tega navaja sodbo Sodišča v zadevi C-229/08, s katero je presodilo, da je v skladu s členom 4(1) Direktive 2000/78/ES starostna omejitev 30 let za zaposlitev v okviru operativne poklicne gasilske enote upravičena, ker je štelo, da zadevne naloge zahtevajo zelo visoko telesno zmogljivost, ki je uslužbenci, ki so dopolnili 45 let, nimajo več.
- 11 Consiglio di Stato (državni svet) glede na navedeno sodno prakso meni, da je obravnavana starostna meja 30 let nesorazmerna tudi glede na člen 3(3) in (4) zakonske uredbe št. 334/2000. Predložitveno sodišče po eni strani trdi, da bi morala ob odsotnosti zahtev, kakršne so obravnavane v sodbi v zadevi C-258/15, določitev preizkusa telesne zmogljivosti, katerega negativni izid pomeni izključitev iz izbora, zadostovati za zagotovitev sposobnosti za opravljanje dela na način, kot se zahteva v razpisu. Po drugi strani iz določitve pridržka iz člena 3(4) navedene zakonske uredbe za dostop do naziva komisarja za uslužbenca državne

policije, ki presegajo starostno omejitev, izhaja, da začetna starost 40 let ni absolutno nezdržljiva s funkcijo komisarja državne policije.

- 12 Consiglio di Stato (državni svet) nazadnje tudi opozarja, da je starostna meja, po kateri se uslužbenci državne policije upokojijo zaradi dosežene starostne omejitve, v skladu s členoma 1 in 2 zakonske uredbe št. 165 z dne 30. aprila 1997, 61 let. Predložitveno sodišče meni, da ta upokojitvena starost zagotavlja razumno delovno dobo pred upokojitvijo vsem, ki se zaposlijo po tridesetem letu starosti.

DELOVNI DOKUMENT